

Bruxelles, 9. lipnja 2022.
(OR. fr)

10024/22

JAI 848
FREMP 123

ISHOD POSTUPAKA

Od: Glavno tajništvo Vijeća

Za: Delegacije

Predmet: Zaključci Vijeća o strategiji EU-a o pravima djeteta

---

Za delegacije se u prilogu nalaze Zaključci Vijeća o strategiji EU-a o pravima djeteta, koje je Vijeće odobrilo 9. lipnja 2022.

Zaključci Vijeća o strategiji EU-a o pravima djeteta

Preambula

Vijeće Europske unije:

- a. **podsjećajući** da su djeca punopravni nositelji prava i da su zaštita i promicanje prava djeteta ključni cilj Europske unije te da su prava djece ljudska prava koja su sadržana u Povelji EU-a o temeljnim pravima;
- b. **potvrđujući** da načela i standardi Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima djeteta¹, koju su ratificirale sve države članice, moraju i dalje usmjeravati politiku i djelovanja EU-a koja utječu na prava djeteta;
- c. **naglašavajući** da su prava djece univerzalna, da svaka osoba mlađa od 18 godina uživa ista prava djeteta bez ikakve diskriminacije i da najbolji interesi djeteta moraju biti na prvom mjestu u svim djelovanjima povezanim s djecom, bez obzira na to poduzimaju li ih javna tijela ili privatne ustanove;
- d. **ističući** da su prava djece temeljna prava i kao takva trebaju biti sastavni dio svih relevantnih politika i zakonodavstva, i na nacionalnoj razini i na razini EU-a, u skladu s načelom supsidijarnosti i proporcionalnosti, uzimajući u obzir isključive i podijeljene nadležnosti država članica i EU-a u području obiteljskog prava kako je predviđeno člankom 81. Ugovora o funkcioniranju Europske unije;
- e. **podsjećajući** na postojeće pravne akte o pravima djece navedene u Prilogu 2. strategiji EU-a o pravima djeteta;
- f. **podsjećajući** na opsežan skup normi Vijeća Europe u području prava djeteta koje su prihvatile države članice;

---

¹ [Konvencija o pravima djeteta](#), Ujedinjeni narodi, 1989.

- g. **podsjecajući** na donošenje Preporuke Vijeća (EU) 2021/1004 od 14. lipnja 2021. o uspostavi europskog jamstva za djecu, konkretnog instrumenta čiji je cilj promicanje jednakih mogućnosti za djecu izloženu riziku od siromaštva i društvene isključenosti i koji se odnosi na razradu druge teme iz strategije EU-a za prava djeteta nazvane „društveno-gospodarska uključenost, zdravlje i obrazovanje”;
- h. **ističući** da sva djeca imaju pravo na nediskriminirajući pristup ključnim uslugama, kao što su rani i predškolski odgoj i obrazovanje, zdravstvo, prehrana i stanovanje, koje su važne za njihov razvoj i dobrobit;
- i. **primjećujući** važnu ulogu koju Europska unija ima u promicanju, zaštiti i ostvarivanju prava sve djece diljem svijeta;
- j. **ponovno potvrđujući** važnost zajedničkih napora s međunarodnim organizacijama, odnosno Vijećem Europe i Ujedinjenim narodima, u zaštiti i promicanju prava djece u EU-u i širom svijeta, uključujući jednake mogućnosti za djevojčice;
- k. **primajući na znanje**, u tom pogledu, četvrtu Strategiju Vijeća Europe za prava djeteta (2022. – 2027.) naslovljenu „Dječja prava u praksi: od stalne provedbe do zajedničkih inovacija” (engl. „Children’s Rights in Action: from continuous implementation to joint innovation”) koju je Odbor ministara donio 23. veljače 2022. i kojom se nastoji razviti sinergija sa strategijom EU-a o pravima djeteta;
- l. **primjećujući sa zabrinutošću**, u svjetlu agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine, da su djeca u većoj opasnosti od odraslih u oružanim sukobima i razdoblju koje uslijedi i potvrđujući da ih treba zaštititi, a posebno od novačenja u vojsku ili druge oružane snage i iskorištavanja u njima, kao i od trgovine ljudima, nezakonitog posvajanja, seksualnog iskorištavanja i odvajanja od njihovih obitelji; isto vrijedi i za druge krizne i izvanredne situacije uzrokovane terorizmom, javnozdravstvenom krizom, gospodarskom krizom, klimatskim promjenama ili prirodnim katastrofama;
- m. **podsjecajući** na važnost potpune provedbe Direktive 2011/36/EU o sprečavanju i suzbijanju trgovanja ljudima i zaštiti njegovih žrtava i Direktive 2011/93/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o suzbijanju seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorištavanja djece i dječje pornografije te naglašavajući važnost Strategije EU-a za suzbijanje trgovine ljudima za razdoblje 2021. – 2025.;
- n. **primjećujući sa zabrinutošću** učinak pandemije bolesti COVID-19 na djecu, koja je doprinijela pogoršavanju poteškoća s kojima se suočavaju osobito djeca u ranjivom položaju, i to povećanjem rizika i postojećih nejednakosti u pristupu ključnim uslugama i daljnjim izlaganjem djece nasilju, zlostavljanju i zanemarivanju;

- o. **prepoznajući potrebu** da se osigura da djeca budu smisleno uključena u globalni oporavak od bolesti COVID-19 i da ih se uzme u obzir u tom oporavku;
- p. **priznajući** da je prava djece potrebno štititi i promicati i na internetu i izvan njega te da treba uložiti napore kako bi se iskoristile mogućnosti koje nudi digitalno okružje, uz istodobno ograničavanje rizika koje to okružje može predstavljati za djecu i ostvarivanje njihovih prava;
- q. **podsjecajući** na to da djeca predstavljaju više od 18 % stanovništva EU-a, već su pokretači promjena i potrebno ih je saslušati, uvažiti i uključiti u demokratski život naših društava;

Vijeće Europske unije:

1. **pozdravlja** razvoj, zaštitu i promicanje prava djeteta u EU-u i na svjetskoj razini, kako je predviđeno u sveobuhvatnoj strategiji EU-a o pravima djeteta, koja se temelji na opsežnom savjetovanju i smislenom sudjelovanju same djece;
2. **naglašava** da se strategija zasniva na načelima jednakosti, uključenosti, rodne ravnopravnosti i nediskriminacije, i da su određene skupine djece osobito ranjive i izložene socioekonomskoj isključenosti i diskriminaciji, te Vijeće u tom pogledu ponavlja da se zabranjuje diskriminacija djeteta ili njegovih roditelja ili zakonskih skrbnika na bilo kojoj osnovi kao što su spol, rasa, boja kože, etničko ili socijalno podrijetlo, genetske osobine, jezik, vjeroispovijest ili uvjerenje, političko ili bilo kakvo drugo mišljenje, pripadnost nacionalnoj manjini, imovina, rođenje, invaliditet, dob ili spolna orijentacija;
3. **napominje** da strategija EU-a o pravima djeteta i njezinih šest međusobno povezanih tematskih prioriteta predstavljaju čvrst temelj za razvoj politika, mjera i zakonodavstva utemeljenih na pravima djece na razini EU-a i nacionalnoj razini;
4. **pozdravlja** inicijativu Komisije da se perspektiva prava djece uključi u sve relevantne politike, zakonodavstvo i programe financiranja sredstvima EU-a, te podupire izradu kontrolnog popisa za uključivanje prava djeteta u sve politike;
5. **ističe** važnost izrade i pružanja javnosti, među ostalim djeci, pristupačnih informacija o pravima djece, a posebno verzija i formata Povelje o temeljnim pravima i drugih ključnih instrumenata EU-a prilagođenih djeci i na više jezika kako bi se ostvarilo pravo djece da budu informirana i potaknulo njihovo učinkovito sudjelovanje u demokratskom životu;

6. **naglašava** važnost jačanja sudjelovanja djece u političkom i demokratskom životu na lokalnoj i nacionalnoj razini te razini EU-a, među ostalim uspostavom novih i podupiranjem postojećih mehanizama smislenog sudjelovanja djece i promicanjem jednakog sudjelovanja djece bez diskriminacije bilo koje vrste te osiguravanjem da se djeca saslušaju i da se njihova mišljenja uzmu u obzir;
7. **podupire** namjeru Europske komisije da u suradnji s Europskim parlamentom i organizacijama za prava djeteta uspostavi platformu EU-a za sudjelovanje djece radi povezivanja postojećih modela sudjelovanja djece, s ciljem uspostave snažnog mehanizma kojim će se omogućiti učinkovito i smisleno sudjelovanje djece na svim razinama;
8. **prepoznaje** važnost razmjene dobre prakse na nacionalnoj razini i razini EU-a, te podupire Europsku komisiju u pokretanje Mreže EU-a za prava djece u cilju jačanja dijaloga i uzajamnog učenja između država članica EU-a i organizacija civilnog društva o pravima djeteta te podupiranja provedbe, praćenja i evaluacije strategije EU-a o pravima djeteta;
9. **pozdravlja** inicijativu Europske komisije da ojača suradnju s relevantnim regionalnim i lokalnim tijelima te drugim relevantnim institucijama, regionalnim i međunarodnim organizacijama, civilnim društvom i nacionalnim institucijama za ljudska prava;
10. **prepoznaje** ulogu koju pravobranitelji, uključujući pravobranitelje za djecu, imaju u osiguravanju toga da se ostvare prava djece, zajamče njihovi najbolji interesi i čuje njihov glas;
11. **podupire** namjeru Europske komisije da ojača položaj EU-a kao ključnog globalnog aktera te kapacitete za zaštitu djece unutar delegacija Unije u trećim zemljama u svrhu osiguranja zaštite i ostvarivanja prava djeteta putem vanjske politike EU-a u svim kontekstima, posebice u području razvoja suradnje, u humanitarnim krizama i prirodnim katastrofama;
12. **pozdravlja** inicijativu Europske komisije da radi na uklanjanju dječjeg rada iz opskrbnih lanaca poduzeća u EU-u u okviru napora EU-a za iskorjenjivanje dječjeg rada diljem svijeta;
13. **podupire** inicijativu Europske komisije za promicanje osnaživanja i sudjelovanja mladih i djece u globalnom kontekstu te da se financijska sredstva EU-a namijene za promicanje obrazovanja diljem svijeta.

Vijeće Europske unije:

- **poziva** Europsku komisiju da surađuje s državama članicama kako bi se poboljšao život sve djece u EU-u, s obzirom na strategiju EU-a o pravima djeteta, te da podupire države članice u njihovim nacionalnim naporima da ojačaju standarde u vezi s pravima djeteta;

- **poziva** države članice da:

1) razviju, prema potrebi, sveobuhvatne i primjerene politike i mjere za ostvarenje prava sve djece bez ikakve diskriminacije, među ostalim:

- i. donošenjem sveobuhvatnih nacionalnih strategija ili drugih jednakovrijednih politika koje se bave pitanjem prava djeteta, a raspoložu odgovarajućim sredstvima i podupiru ih okviru dostatnih kapaciteta,
- ii. jačanjem suradnje i koordinacije među svim relevantnim tijelima i dionicima,
- iii. iskorištavanjem na najbolji mogući način financijskih sredstava EU-a i nacionalnih financijskih sredstava za promicanje i zaštitu prava djeteta,
- iv. poboljšavanjem prikupljanja podataka razvrstanih prema dobi i spolu na usporediv način diljem EU-a poštovanjem nacionalnih okolnosti i promicanjem istraživanja usmjerenog na djecu, posebno o tematskim područjima obuhvaćenima strategijom EU-a o pravima djeteta, kako bi se osmislile i provele politike utemeljene na dokazima i prilagođene potrebama,
- v. podizanjem svijesti i jačanjem aktivnosti osposobljavanja u vezi s pravima djeteta, među ostalim za djecu, stručnjake koji rade s djecom i za njih, oblikovatelje politika, javne službenike i javna tijela, suce, tužitelje i druge pravosudne djelatnike, civilno i vojno osoblje u misijama ZSOP-a te nacionalne institucije za ljudska prava, organizacije civilnog društva i borbe za ljudska prava,
- vi. provedbom Preporuke Vijeća (EU) 2021/1004 o uspostavi europskog jamstva za djecu, čime se nastoji spriječiti i suzbiti socijalna isključenost djece kojoj je potrebna pomoć tako da im se osigura učinkovit pristup nizu ključnih usluga;

2) povećaju napore u sprečavanju i suzbijanju svih oblika nasilja nad djecom, posebno:

- i. promicanjem suradnje među službama za potporu i podupiranjem sveobuhvatnog odgovora na nasilje,
- ii. razvojem integriranih i ciljanih specijaliziranih službi za potporu za djecu žrtve, uz opće službe za potporu žrtvama ili u sklopu njih, te ulaganjem u sprečavanje sekundarne viktimizacije,
- iii. jačanjem razvoja, evaluacije i promicanja integriranih sustava za zaštitu djece u kojima sve relevantne službe surađuju u skladu s koordiniranim i multidisciplinarnim pristupom, u najboljem interesu djeteta, na primjer dječjih kuća (Barnahus) ili drugih jednakovrijednih modela usmjerenih na [...] prava djece,
- iv. zabranom tjelesnog kažnjavanja u svim okružjima i jačanjem integriranih službi za potporu za djecu i obitelji,
- v. osiguravanjem prikladnih mjera za sprečavanje i suzbijanje nasilja i zlostavljanja u obitelji, ranih i prisilnih brakova i brakova s djetetom, genitalnog sakaćenja žena i drugih štetnih praksi te drugih oblika nasilja nad djecom,
- vi. poduzimanjem mjera za zaštitu djece od diskriminacije na bilo kojoj osnovi, a posebice na temelju njihova spola ili seksualne orijentacije te njihova etničkog ili socijalnog podrijetla, vjeroispovijesti ili uvjerenja ili invaliditeta te za osiguravanje sigurnog, poticajnog i uključivog okružja za svu djecu u školi, a posebno za djecu koja pripadaju ranjivim skupinama, kako je navedeno u uvodnoj izjavi 2. ovih Zaključaka, poštujući pritom njihovu individualnost,

- vii. razmatranjem potpisivanja i ratifikacije Fakultativnog protokola uz Konvenciju UN-a o pravima djeteta o prodaji djece, dječjoj pornografiji i dječjoj prostituciji² te Fakultativnog protokola o postupku povodom pritužbi³, ako to još nisu učinile, te da prime na znanje da su Fakultativni protokol glede uključivanja djece u oružane sukobe⁴ ratificirale sve države članice EU-a, da je Fakultativni protokol o prodaji djece, dječjoj pornografiji i dječjoj prostituciji ratificirala velika većina država članica i da je Fakultativni protokol o postupku povodom pritužbi ratificiralo nekoliko država članica,
  - viii. dodjelom dostatnih sredstava službama za prevenciju i tijelima za izvršavanje zakonodavstva u svrhu sprečavanja i suzbijanja seksualnog zlostavljanja i iskorištavanja djece,
  - ix. jačanjem provedbe pravnog okvira i okvira politike o sprečavanju i suzbijanju seksualnog zlostavljanja i iskorištavanja djece, posebice potpunim poštovanjem Uredbe (EU) 2021/1232 i razvojem budućih pravnih instrumenata za suzbijanje seksualnog zlostavljanja djece u skladu sa strategijom EU-a za učinkovitiju borbu protiv seksualnog zlostavljanja djece za razdoblje 2020. – 2025.,
  - x. jačanjem sprečavanja nasilja i recidivizma zahvaljujući razvoju primjerenih programa prevencije i rehabilitacije za počinitelje nasilja;
- 3) razviju i podupiru odgovarajuću provedbu pravnih jamstava EU-a za zaštitu temeljnih prava djeteta u kriznim ili izvanrednim situacijama bez ikakve diskriminacije, pri čemu se djeca slušaju, a njihova se mišljenja uzimaju u obzir u skladu s dobi i stupnjem zrelosti, poštujući pritom najbolje interese djeteta, posebno:
- i. suradnjom na poboljšanju i rješavanju potreba u pogledu zaštite djece koje se javljaju u izvanrednim situacijama te razvojem učinkovitih i održivih alternativa zadržavanju djece u migracijskim postupcima podsjećajući da je, u skladu s pravnom stečevinom EU-a, zadržavanje djece migranata predviđeno samo kao krajnja mjera, ako alternative nisu održive, i u svakom slučaju tijekom najkraćeg mogućeg razdoblja i uz pružanje odgovarajućeg smještaja,

---

² [Fakultativni protokol uz Konvenciju o pravima djeteta o prodaji djece, dječjoj prostituciji i pornografiji](#), Ujedinjeni narodi, 2000.

³ [Fakultativni protokol uz Konvenciju o pravima djeteta o postupku povodom pritužbi](#), Ujedinjeni narodi, 2011.

⁴ [Fakultativni protokol uz Konvenciju o pravima djeteta glede uključivanja djece u oružane sukobe](#), Ujedinjeni narodi, 2000.

- ii. uspostavom postupaka hitnog prihvata kako bi se osigurao zaštitni smještaj prilagođen potrebama djeteta, zajamčili njegova tjelesna i duševna sigurnost i pristup osnovnim uslugama te osiguralo rano utvrđivanje ranjivosti,
- iii. prema potrebi, provedbom pouzdane procjene djetetove dobi, uz puno poštovanje dostojanstva pojedinca, na temelju multidisciplinarnog pristupa i obavješćujući pojedince na jeziku koji razumiju,
- iv. pružanjem pomoći za uključivanje djece bez pratnje, posebno osiguravanjem brzog određivanja zakonskog skrbnika ili odgovarajućeg zastupanja te tako da ih se prati tijekom školovanja i strukovnog osposobljavanja,
- v. naglašavanjem važnosti postojećih politika i, prema potrebi, jačanjem provedbe politika za borbu protiv trgovine djecom i, posebno, utvrđivanjem i sprečavanjem situacija koje predstavljaju rizik od trgovine ljudima, imajući na umu da je rizik od trgovine ljudima veći u razdobljima krize, posebno za žene i djecu, i imajući na umu Protokol Ujedinjenih naroda za sprečavanje, suzbijanje i kažnjavanje trgovanja ljudima⁵,
- vi. osposobljavanjem stručnjaka za otkrivanje i zaštitu djece koja se suočavaju s krizom i djece koja su žrtve trgovine ljudima ili kojima prijeti opasnost da postanu žrtve,
- vii. podizanjem svijesti među djecom, posebno djecom migrantima i njihovim obiteljima, o rizicima od iskorištavanja tako da im se pruže odgovarajuće informacije,
- viii. utvrđivanjem strategija za identifikaciju djece koja su žrtve trgovine ljudima kako bi im se osigurala i zajamčila bezuvjetna zaštita,
- ix. pružanjem potpore, uključujući financijsku, organizacijama civilnog društva specijaliziranim za borbu protiv trgovine djecom, provođenjem kampanja za podizanje svijesti o trgovini ljudima ili pružanjem skrbi i potpore djeci koja su žrtve trgovine ljudima,

---

⁵ [Protokol za sprečavanje, suzbijanje i kažnjavanje trgovanja ljudima, posebice ženama i djecom, kojim se dopunjuje Konvencija Ujedinjenih naroda protiv transnacionalnog organiziranog kriminaliteta](#)

- x. nastojanjem da se osigura da ne dođe do instrumentalizacije kriznih ili izvanrednih situacija u vezi sa skrbništvom nad djecom, a posebno, imajući na umu preporuke UNICEF-a i Haške konferencije o međunarodnom privatnom pravu, da tijekom trajanja oružanih sukoba ne dođe do posvajanja,
  - xi. daljnjim jačanjem mjera i postupaka upozoravanja za borbu protiv otmica djece i uspostavom mreže nacionalnih kontaktnih točaka za promicanje koordinacije među državama članicama;
- 4) jačaju pravosudne sustave država članica, kako bi bili usklađeni s pravima sve djece, posebno:
- i. osiguravanjem da je najbolji interes djece na prvom mjestu u svim sudskim postupcima povezanim s djecom,
  - ii. razvojem postupaka prilagođenih djeci od samog početka, među ostalim pružanjem informacija prilagođenih djeci i njihovoj dobi te mogućih načina sudjelovanja,
  - iii. osiguravanjem da dijete ostvari pravo da bude saslušano u postupcima koji se odnose na njega, izravno ili putem zastupnika ili odgovarajućeg tijela, na način koji je u skladu s postupovnim pravilima nacionalnog prava i pravnom stečevinom EU-a,
  - iv. osiguravanjem zaštite prava djeteta na poštovanje njegova privatnog života na najbolji mogući način tijekom postupaka,
  - v. osiguravanjem da se postupci u slučajevima koji uključuju djecu vode bez nepotrebne odgode i da se odluke donesene u tim postupcima sustavno izvršavaju u skladu s postojećim pravnim okvirom EU-a i drugim relevantnim međunarodnim pravnim sredstvima kako bi se osigurala učinkovita provedba prava djeteta u skladu s načelom supsidijarnosti,
  - vi. pružanjem potrebnih usluga potpore djeci tijekom i nakon postupaka, sve dok su djeci potrebne,
  - vii. promicanjem interdisciplinarnе suradnje među različitim službama kako bi se djetetu pružila najbolja moguća potpora prije, tijekom i nakon postupka,

- viii. razvojem i primjenom čvrstih alternativa sudskim postupcima za mlade počinitelje kaznenih djela, od alternativa zadržavanju do primjene restorativne pravde i, u kontekstu građanskog pravosuđa, mirenja,
  - ix. razvojem programa za maloljetne počinitelje kaznenih djela kojima se podupire njihova reintegracija;
- 5) povećaju mogućnosti za djecu da budu odgovorni i otporni članovi digitalnog društva, posebno:
- i. ulaganjem u osiguravanje jednakog pristupa digitalnim sredstvima za svako dijete i pružanje potpore tome,
  - ii. osnaživanjem djece da budu svjesni korisnici medija podupiranjem razvoja medijske i informacijske pismenosti potrebne za kritičko proučavanje, evaluaciju i proizvodnju sadržaja na internetu,
  - iii. pružanjem zaštite od postojećih rizika i rizika u nastajanju u digitalnom okružju stavljanjem naglaska na digitalnu pismenost, privatnost i sigurnost na internetu,
  - iv. razvojem službi za potporu djeci žrtvama zlostavljanja na internetu;
- 6) aktivno doprinose radu Mreže EU-a za prava djece koju je uspostavila Europska komisija kako bi se olakšao dijalog i uzajamno učenje među državama članicama.

Vijeće također poziva Agenciju EU-a za temeljna prava da nastavi pružati potporu državama članicama u područjima kao što su pravosuđe prilagođeno djeci i djeca migranti te drugim relevantnim područjima strategije EU-a o pravima djeteta, te tehničku pomoć i metodološku potporu, među ostalim za osmišljavanje i provedbu aktivnosti prikupljanja podataka. U kontekstu agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine Vijeće ujedno poziva Agenciju da se usredotoči na posebne potrebe i izazove s kojima se suočavaju djeca.